

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Štev. 195.

V Ljubljani, v torek, 26. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Avstrijski Lloyd.

Trst, 22. avg.

Mnogo je že pisal tržaški laški list »Il Sole« o avstrijskem Lloydju in sedaj je zopet prišel z novimi članki, o katerih pravi, da jih je pisal neki visoki Lloydov uradnik. Ker daje naša država temu parobrodnemu društvu velikanske denarne podpore in ker gre ta denar tudi iz žepa slovenskih davkoplačevalcev, potrebno je, da se seznanimo tudi mi z razmerami — recimo jim: »tržaško-lloydškimi«. »Il Sole« torej piše:

»Bivši Lloydov direktor Janni je postal v malo letih milijonar in je prejel tudi več viteških odlikovanj. Janni je vstopil v službo pri Lloydju l. 1869 in v kratkem času je bil imenovan predstojnikom pisarne v Carigradu. Od tu je bil prestavljen v Bombaj, kjer je imel pokojni Lloydov predsednik baron in žid Morpurgo veliko kupčijsko hišo. Ta je naročil židu Janni-ju, naj nakupi na račun družbe najdražje pohišstvo za vse Lloydove urade, ki pa je bilo tako slano, da bi ne bili potrošili toliko denarja, ako bi bili napravili vse ono pohišstvo iz samega srebra. Po velikem Morpurgovem prizadevanju je bil žid Janni imenovan direktorjem. Kakor tak imenoval je hitro svojega brata predstojnikom pisarne za Dalmacijo, dasi bi bil moral priti na to mesto mož, ki bi bil poznal hrvaški jezik, ker je nad 80 odstotkov popotnikov hrvaške narodnosti prisiljeno govoriti s predstojnikom te pisarne. In to bi bilo toliko pravičnejše, ako se pomisli, da so dosegli nemški poslanci v državnem zboru, da morajo znati Lloydovi uradniki, ki so v službi v pristaniščih vstopnega morja, nemški, ko vendar govore v teh krajih toliko nemški, kolikor pri nas Japonski. Morda že mislijo prevročne nemške glave, da se bo ališal nemški jezik po vsem sredozemskem morju? Drugega svojega brata imenoval je žid Janni Lloydovim agentom v Milanu in kakor takemu izposloval mu je tudi mesto direktorja filijalke kupčijske hiše F. Parisi v Milanu. V plačilo je dovoljeval Janni tej hiši vse mogoče olajšave, dokler niso ovadili teh nepoštenih operacij trgovinskemu ministerstvu.

Direktor Janni je bil v osmih letih dvajsetkrat odlikovan z različnimi viteškimi odlikovanji. Pri zadnjih državnoborskih volitvah hotela ga je kandidirati v Trstu kamoristično-židovska stranka v prvem razredu, a praktični žid Janni ni hotel sprejeti te ponudbe.

Janni, kakor je vsem znano, je sin ubogih starišev in žena mu ni prinesla niti novčiča. Ali pri vsem tem si je kupil vilo »Anna« za 120.000 kron, kakor hitro je bil imenovan direktorjem in dasi je imel kot direktor letne plače 16.000 kron. Zraven tega vzel je v mestu krasno stanovanje, za katero je plačeval vsako leto 4000 kron; kupil si je kočijo z dvema konjema in drugo z dvema malima konjičkoma za svoje otroke; materi in dvema svojima sestrama je dajal vsako leto 8000 kron!

Prištevajo tem številkam še stroške za izobrazbo otrok, za izlete, za veselice vseh mogočih vrst, za razkošno življenje, za gledališče itd. — in uveriti se moramo, da je bil Lloyd — Jannijev.

Nasledniki in prijatelji Jannijevi nadaljujejo delovanje poslednjega. Te dni so poslali parobrod »Melpomene« na Angleško v popravo, dasi bi ga bili lahko popravili v Trstu in tako dali delo domačim brezposelnim delavcem. Parobrod »Nippon« kupila je

družba pred kratkim za en milijon in dvestotisoč goldinarjev na — Angleškem. V Trstu zgrajeni parobrod »Avstrija« ni stal niti enega milijona goldinarjev, dasi je mnogo večji in pripravnejši od »Nippona«. Naj zadostuje samo ta izgled, kako zna gospoda pri Lloydju praktično izvajati latinski rek: »Pro domo mea.«

»Il Sole« zahteva od državnih poslancev, naj stavijo pogoje vladi, ko bo na dnevnem redu podpora Lloydju, in naj zahtevajo, da se bo oziralo na domače delavce.

Nagodbena pogajanja.

Izjave raznih listov o teku nagodbenih razprav so razun v vladnih listih povsod zelo pesimistiške in kažejo, da bo Avstrija tudi to pot podlegla vsemožnim Madjarom. Sploh so vse dosedanje razprave bolj podobne komediji, kakor pa resnim dogovorom.

Pred nekaj dnevi so namreč vladni listi z velikim ognjem napovedovali, da se doseže sporazumljenje v najbližnjih dneh; Szell in Koerber s tovariši sta se res sešla na Dunaju in vspeh tega sestanka je edino le ta, da smo bogatejši zopet za eno razočaranje. Koncem tekočega tedna se ekscelenci zopet snideta in sicer v Budimpešti, da pokažeta ogrski, posebno pa avstrijski javnosti, ker za to se pravzaprav gre, koliko se je bilo treba potiti, da se je izvela nagodba. Zavlačevanje tedaj pač ne more imeti drugega pomena, nego da se pokrije Koerberjev korak nazaj. Ko se mož v potu svojega obraza z nagodbene arene vrne v parlament, bo ta vendar imel usmiljenje z možem, ki se je tako dolgo trajno bil s Szellom, in to tudi tedaj, akoravno si bo Szell od veselja mel roke, da je dal slabemu tako krepko zaščito. Sicer je pa že gotovo, da imajo Madjari svoj plen že davno v rokah, ker sicer bi »Pester Lloyd«, ki se je še pred enim tednom resno bal češke obstrukcije, sedaj ne pisal, da sicer dr. Stransky rjove kot lev, a da se mu ne bo posrečilo vzbuditi češkega leva. Torej Szell prav nič več ne dvomi, da v parlamentu prodre nagodba, in tudi ve, kako se to izvrši na korist Madjarom.

Vlada proti Čehom.

Na opetovane, v raznih čeških listih izražene grožnje, da vlada ne dobi nagodbe, ako na celi črti ne ustreže češkim zahtevam, se je oglasil te dni neki vplivni politik, o katerem se ne more tajiti, da ne bi imel ozkih zvez z vlado, ter jel svariti češke kroge, naj se ne prenačijo.

Mož prihaja namreč s senzacionalnim razkritjem, da njegovemu mnenju, češ da se treba pred sestankom državnega zbora zagotoviti pred obstrukcijo — ne pritrlja le dr. Koerber, ampak tudi drugi krogi, ki so nad njim. Zato vlada že v septembru pojasni strankam, da se pogodbe, sklenjene z Ogrsko in inozemstvom, na vsak način aktivirajo, če ne s parlamentom, pa brez parlamenta! V tem poslednjem slučaju pa ne stopi § 14 v veljavo, ampak poseže se šegloblje. Ako se dogovor s strankami ne posreči, smemo pričakovati drugih iznenadenj, gotovo pa je, da v tem slučaju ta vlada in ta parlament nadalje ne obstaneta več.

Po tem možu torej vlada nastavlja češki delegaciji nož na vrat: ali naj glasujejo za

nagodbo, kakor jo hoče imeti Szell, ali pa se Koerberjeva vlada umakne in parlament z njo, ter se brez nju uveljavi ravno taka nagodba, katere sedaj ne marajo. Kaj neki odgovore Čehi in drugi ljudski prijatelji na take grožnje?

Shod nemških katolikov v Mannheimu.

V nedeljo popoldne se je otvoril splošni 49. nemški katoliški shod v Mannheimu, pri katerem je prisotnih na desetisoče udeležnikov iz vseh delov zahodne Nemčije. Slavnostnega obhoda pred pričetkom zborovanja se je udeležilo nad 170 delavskih društev z nad 20.000 člani. Shodu prisostvujejo poslanci Bachem, Cahensly, Dambach, Gruber, Pichler, Porsch, Roeren, Schüddler in Trimbom. Shod je z vnetimi besedami pozdravil freiburški nadškof, ki se je posebno pohvalno izrazil o impozantni manifestacijski prireditvi delavskih društev, ki je dokaz, da je človek lahko tudi delavec, ne da bi moral slediti rudeči zastavi. Edino cerkev more in hoče delavstvu pomagati, ker je nje glavna naloga v politiki, da pospešuje delavske interese. Tem navdušenim besedam so sledili še mnogi drugi pozdravni govori. Prvo redno zborovanje se je pričelo včeraj dopoldne.

Francoski generalni sveti in Combesova gonja.

V glavnih mestih posamnih francoskih okrajev zborujejo sedaj generalni sveti, po naše nekaki okrajni zastopi ali mali deželni zbori, ki se naravno vsi pečajo z najnovejšo gonjo pariške vlade proti kongregacijskim šolam. Židovski listi, torej viri, ki kaj neradi kaj povedo, kar bi bilo v prilog katoličanom, so že prve dni objavili daljšo vrsto imen onih generalnih svetov, ki so izrazili vladi svoje ogorčenje nad takim postopanjem. Sedaj pa pride oficijelno poročilo o teh izjavah, ki je v dijamentalnem nasprotju s prvotnim poročilom židovskih listov. Vlada namreč pravi, da je 47 generalnih svetov vladi čestitalo na vspehu pri zatvarjanju kongregacijskih šol, 13 svetov se je izjavilo za zopetno otvoritev šol, 13 jih je zavrglo enake predloge; dva sta se izjavila za slobodo pouka, trije so tak predlog zavrgli, štirje generalni sveti so izrazili vladi ogorčenje, pet jih je pa bilo proti takemu predlogu. V vsem je torej po vladnem računu z vlado 68 generalnih svetov, proti njej pa le 19. Tem številkam kajpada niti Combes sam ne veruje, a kakor povsod, hoče tudi tu prikriti resnico. Ljudstvo samo sodi seve drugače.

Iz brzojavk.

Proti dvoboju. Pravila nedavno zasnovane lige proti dvoboju je notranji minister odobril. — Skupne konference. Včeraj sta se posvetovala na Dunaju o carinskem tarifu poročevalca ogrski ministerialni svetnik Biro in avstrijski pl. Rössler. — Perzijski šah je včeraj zjutraj odpotoval iz Londona v Francijo. — Radi slovenskega bogovalužja odložil županstvo je župan mesta Krk Puglia. Hotel je s tem protestirati proti uvedbi staroslovenščine v stolni cerkvi. — Krüger in Botha. Pri zadnji konferenci burskih generalov v Utrehtu je predrl z vsemi svojimi predlogi general Botha. S Krügerjevo nespravljivostjo sta se strinjala edina Leyds in Reitz. — Revolucija v Venezueli. Ameriški poslanik javlja, da so 22. t. m. vladne čete zopet zasedle

Carupano in sicer baje brez boja. — Španski kralj Alfonz XIII. obišče še tekom letošnjega leta cesarska dvora na Dunaju in v Berlinu. — Ruski car Nikolaj pojde v Rim in obišče pri tej priliki tudi papeža v Vatikanu. — Proti politiki španske vlade se je izjavil v Madridu v nedeljo mnogobrojno obiskani shod. Izvolili so posebni odbor, ki sporoči dotične sklepe vladi. — Bolgarska vlada proti macedonskemu odboru. Policija je predvčeršnjim v Zofiji prijela novo četo 50 mož, ki jo je osnoval Sarafov odbor. Četa se je hotela podati v Macedonijo. Izdali so jo člani Tončevega odbora.

Kdo naj gre z dobrépoljske šole?

II.

Iz Dobrépolj, 25. avg.

Z dopisom »Slovenec« iz Dobrépolj smo zadeli v črno. Sobotni »Narod« na uvodnem mestu razgraja zaradi tega, zmerja in žuga, kakor je njegova navada, — toda o stvari sami — molči. Zato je tudi res, kar smo pisali, da postane g. Pirnat žrtev osebnega sovraštva — naj se to še tako zagrinja in pokriva ter govori, da pojde le vsled tega, ker se proti dež. nadzorniku ni dovolj dostojno obnašal. Res je tudi, da se hoče uriniti na njegovo mesto človeka, ki je v zvezi z dogodkom s dné 9. nov. 1901 v Mariboru, Josefsstrasse 1, o katerem smo pa molčali, ker nismo hoteli narediti konca — njegovim študijam. In tako je tudi res, da se hoče držati v šoli — tako žensko — kakor je Kadunjeva Pepa . . .

Tako, kakor piše sobotni »Narod«, govori vedno naš nadučitelj, ko se vozari po dolenski železnici in nadleguje s svojimi obiski gg. kolege in somišljenike — in podrejeno učiteljstvo je tega vajeno in mu je seveda zaradi tega tudi zelo »hvaležno«, le žal, da mu ne more storiti enake usluge, ker ne potuje toliko in ne govori toliko . . .

»Narod« govori tudi o impertinenci. Mi smo seveda impertinentni, ker se branimo. Mi mislimo, da to ni impertinenca. A kako naj imenujemo to, da nadučitelj raznaša okrog uradne tajnosti, ki se tičejo njegovega učiteljstva? Tako so ženske v Ortenoku prej vedele, kaj se bo zgodilo Pirnatu, kakor on sam; uradno poročilo dež. šol. nadzornika je dal nadučitelj na razpolaganje uredništvu »Naroda«, a svojemu učiteljstvu, kateremu je namenjeno, tega ni pokazal. Pred 14 dnevi je bila v »Narodu« beležka o neki uradni stvari, katere ni mogel nihče drugi priobčiti, kakor nadučitelj Engelman. In še mnogo takih stvari je, katerih se bo pa moral nadučitelj rad ali nerad odvaditi, naj službuje na tej šoli Peter ali Pavel. O anarhiji tudi govori »Narod«. Ima čisto prav, samo pové naj, kaj neki je Kadunjeva Pepa, ki navzlic opominom učiteljstva in njenega gospodarja loputa v vratni, seka med šolskimi urami pod okni drva, rožlja s posodo itd.

Seveda je vse učiteljstvo na tej šoli zanikarno in ničvredno. Tako govori »Narodov« dopisnik od tistega hipa, ko je Engelman se potegoval za Dobrépolje. Vveliki naglici je pa vendar »Narod« še zapisal 1. da je šola v Dobrépoljuh dandanes jedna najslabših in 2. da nadučitelj ne more vzdržati discipline. To stoji v sobotnem »Narodu«, v žurnalu g. Engelmana, in to je resnica. Nas to priznanje prav veselji. Ko bi mi dali tako ubožno spričevalo nadučitelju Engelmanu, bi nam ne verjeli, bi nam očitali, da ga obrekujemo, da ga žalimo itd. Tega seveda »Narodu« ne morejo očitati, saj je to ubožno spričevalo liberalce pisal, zato je resnično.

Še mnogo imamo na jeziku, pa vidimo, da se je o tej stvari že za dosti govorilo. A rečemo se to-le: Naj šolske oblasti ukrene tako ali tako, z naše šole bo morala tudi Pepa. Seveda, ako se šolskim oblastim zdi potrebnejše, da ostane Pepa — na svojem mestu — potem naj razprši učitelstvo, a semkaj naj pošlje nekaj pristašev „svobodne ljubezni“. Potem bi bila šola menda po liberalnih nazorih. Dvomimo pa, da bi tak škandal mirno gledalo naše ljudstvo.

Književnost in umetnost.

Molitvenik „Najboljša mati“

je izšel v tretji pomnoženi izdaji. Namenjen je Mariji, družbam in vsem častivcem Marijinim. Vsebinska tečaj je v marsičem različna z ono v prvih dveh izdajah. Nekaj se je izpustilo, kakor »Počestitve sv. R. Telesa« in »Male dnevnice«. Še več se je pridelalo; tako iz novega katekizma jutranja in večerna molitev, dober namen in tri božje čednosti; iz »školskega lista« dodatek k večerni in jutranji molitvi; Marijini devetdnevni se je pridružil devetdnevni v čast presv. srcu Jezusovemu; dodejanih je več molitev v čast Materi božji in svetnikom. Posebno prav bodo prišle »molitve pri bolnikih in umirajočih«, ki so sprejete iz ljubljanskega obrednika. Zavoljo različnosti vsebine bodo po tej izdaji z veseljem segli tudi tisti, ki so prvi dve že premolili. Papir, tisk, oblika, vez, vse okusno. Dobi se molitvenik v elegantni vezi za 3 krome, v usnjasti z zlato obrezo za dve kroni in platneni za poldrugo krono. Kdor hoče imeti molitvenik skupaj vezan z Vodilom, dobi oboje skupaj po istih treh cenah: 3, 2, 1 in pol K. Vodilo samo v platnu velja 60 h. Male dnevnice zase se dobe po 15 h. Po pošti velja vsaka posamezna knjiga 20 h več. Če ima kaka družba svoja posebna pravila natisnjena v formatu »Vodila« in molitvenika, jih lahko dopolnje knjigovezu Fr. Breskvarju ali Iv. Bonaču, in se bodo skupno z »Vodilom« in molitvenikom zvezala. — Za slabovidne se dobi Vodilo z molitvenikom v velikem vidnem tisku po 3, 2, 1 in pol K. Naročila sprejema: »Ničmanova« prodajalna v Ljubljani; več izvodov skupaj razpošiljata tudi zgoraj imenovana knjigoveza mesto založnika.

V. pl Haardtov „Zemljepisni atlas“ za ljudske šole s slovenskim učnim jezikom, priredil profesor Fr. Orožen. Izdanje II. s 14 zemljevidi in listom, razlagajočim prvi zemljevid. Odobren z odlokom c. kr. ministerstva za bogocestje in nauk dne 16. apr. 1902, št. 9019. — Prvi zemljevid razjasnjuje temeljne pojme o razumevanju zemljevidov, nato pa slede zemljevidi v tem vsopredju, da pridejo najprej domači kraji, potem pa tuji. Tako vidimo najprej okolico Ljubljane, Gorice in Trsta, potem pa slede gorovje in vodopisni zemljevid Kranjske in Primorske, potem pa navadni zemljevid istih dežel, avstrijske planinske dežele, gorovje in vodopisni zemljevid Avstrijsko-Ogrske, nato navadni zemljevid obeh, srednja in južna Evropa, cela Evropa, Azija, Afrika, Amerika, Avstralija in Polinezija in slednjič Polute: zahodna in vzhodna, severna in južna ter severne polarne dežele.

Znani Hölzlov zemljepisni zavod na Dunaju (IV., Luisengasse 5) je izdal ta zemljepisni atlas z znano točnostjo v tisku. Za ljudske šole je prav primeren in vreden priporočila.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 26. avgusta.

Prezentacija. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je prezentirala za župnijo Stara Cerkev pri Kočevju č. g. Josipa Eppicha, kapelana v Kočevju; za župnijo Mošnje pa č. g. Ivana Trpina, beneficijata in kapelana v Šmartnem pri Litiiji.

Shod na Prežganjem. Minolo nedeljo popoldne je deželni poslanec Žitnik na Prežganjem poročal o delovanju kranjskega deželnega zbora v zadnjih dvanajstih letih. V dvehurnem govoru je obranil volivcem poljudno pojasnjeval nalogo dež. zbora, razne rastoče deželne potrebe za deželno kulturo, dobrotne naprave, šolstvo, ceste itd., ter dotične izdatke. V poročilu se je govornik dotikal raznih lokalnih vprašanj v volivnem okraju ter obširneje pojasnil tudi vzroke obstrukcije v zadnjem zasedanju. Rekel je mej drugim: Volivni red, ki ga imamo, je očitno prikrajšal pravice kmečkih občin glede števila zastopnikov v dež. zboru. Vse opravičene zahteve kmečkih občin, oziroma njihovih zastopnikov so bile vedno odvisne od milosti poslancev, ki zastopajo veleposestvo, mesta in trge ter trgovsko zbornico. Od l. 1895 pa je liberalna slovensko-nemška zveza v dež. zboru polagoma začela izvajati znano geslo: »Liberal-

cem groš, klerikalcem knof«. Ko je pred leti tukajšnje županstvo za neko vas vložilo prošnjo, naj bi dež. odbor za potreben vodovod dovolil vsaj 200 gl. podpore, bila je prošnja odbita z edino motivacijo, da ste volili klerikalne poslance. Tako pristransko postopanje dež. odbora se samo ob sebi obsoja. In letos je nasprotna večina hotela v dež. zboru sploh strahovati kmečke zastopnike že pri razdelitvi članov v odseke. Prišli pa so v zbor odločnejši zastopniki kmečkih občin, in bilo je torej naravno, da niso hoteli biti nakovalo. Vspešno delo v dež. zboru bo le tedaj mogoče, ako se pravično in nepristransko uvažujejo potrebe cele dežele, osobito pa kmečkih občin, ki so se od leta 1861 zanemarjale skozi desetletja. Kmečki zastopniki bi ne vršili svoje naloge, ko bi molčali ter ne branili pospodsarskih, političnih, ter vsled nenaravne liberalne kcalicije tudi narodnih pravic svojih volivcev in prebivalstva sploh. Zato je in ostane prva točka katoliško-narodne stranke: Prememba deželnega volivnega reda! Ako gospodje, ki sedé na veji, sami nočejo izpodžgati veje, naj pomislijo, da ta veja trohni in da se v doglednem času sama odkrhne od debla. — Zbrani volivci so opetovano živahno pritrjevali govorniku ter na vdušeno zaklicali »živeli«, ko je konečno domači gosp. župan Gole kot predsednik shoda predlagal zaupnico katoliško-narodnim poslancem. Na shodu je vlado zastopal g. nadkomisar Lapa jne iz Litiije.

Sestanek katoliško-misledega dijaštva. Danes in jutri se vrši v Ljubljani sestanek slovenskega katoliško-misledega dijaštva. Danes zvečer je pozdravni večer ob 8. uri na vrtu gostilne pri »Zvezdi« (Krisch, prej Ferlinz), Cesarja Jožefa trg. — Jutri v sredo je zborovanje in sicer dopoldne: 1. Ob 8. uri zjutraj sveta maša pri uršulinkah. 2. Ob 9. uri otvoritev shoda v veliki dvorani »Katoliškega doma« po predsedniku pripravljalnega odbora. 3. Volitev predsedništva. 4. Predavanja: a) Religija in morala, predava g. Fran Zajo, bogoslovec, (Ljubljana). b) Homeopatija, predava gosp. Ivan Hubad, medicinec, (Dunaj, Danica). Popoldne: 5. Točno ob 2. uri v veliki dvorani »Katol. doma« sestanek prijateljev »Zore«. 6. Ob 3. uri začetek predavanja: a) »Vulkanizem«, predava gosp. Fran Kolenc, naravoslovec, (Gradec, Zarja). b) Cerkvena uprava inkvizicije v svitu resnice in pravice, predava gosp. Ivan Kogelnik, bogoslovec, (Celovec). — Jutri zvečer ob 8. uri priredi dijaštvo komerz v gostilni pri »Zvezdi« (Krisch, prej Ferlinz) Cesarja Jožefa trg. Pri komerzu svira »Ljubljanska društvena godba«. — Sestanek zaključni skupni izlet v četrtek dne 28. avgusta v romantični Vintgar. Odhod z gorenjskim vlakom z južnega kolodvora ob 7. uri 5 minut zjutraj.

Novo šole v Dobrépoljah. V četrtek je bila komisija zaradi treh novih šol v Dobrépoljah in sicer: v Kopoljah, Ponikvah in Hočevju. Te stavbe bi veljale najmanj 75.000 K. To je pač svota, katere prizadete občine ne zmorejo. A nekaj se za razbremenjenje učiteljstva lahko stori, namreč, da se šola razdeli na deško štiri-razrednico in dekliško dvo- oziroma trozrednico s poldnevniim poukom, kakor je že v Ribnici.

Učiteljska imenovanja na Goriškem. C. kr. okrajni šol. svet za goriško okolico je imenoval nadučitelja v Batujah učitelja Franca Merlija k v Plavah, defin. učiteljem v Avčah potov. učitelja Riharda Gorjup v Srednjem Kambreškem, defin. učiteljico v Ajdovčini tamošnjo prov. učiteljico Franjo Krajnjk ter premestil nadučitelja Avgusta Poberaj iz Kala v Kojsko, prov. učitelja Rudolfa Kumara iz Grgarja v Št. Martin, učitelja Franca Križman iz Rihemberga na mesto nadučitelja v Sempasu, učitelja Vinka Gregorič iz Rupe v Dol. Vrtovin, potov. učitelja Maksa Kuntin v Št. Mavru Podsobotinom v Ločnik (slov. šola), od koder je premeščen učitelj Josip Bališ na Vrh pri Rubijah; potoval. učitelja Antona Musič v Gor. Tribuš-Krotovček v Plave. Nadalje je imenoval prov. nadučiteljem v Kalu učitelja Josipa Erzetič tamkaj, potov. učiteljem za Vrata-Gor. Lokovec Rafaela Fajgelj, za Srednje-

Kambreško I. Drogenik, za Podlako-Dol. Lokovec Josipa Brice, učiteljem pri Voglarjih Henrika Klavoro, v Rihembergu Franca Zorn, v Podgori (ital. šola) Josipa Ceschia, za prov. učiteljico v Kalu S. fijo Vilhar, v Ozeljanu Ljudmilo Eržen, v Ročinju Marijo Kovačič, v Grgarju Matiljo Lecker in za suplentinjo v Renčah Josipino Sedej. Učiteljica Jadviga Strel je premeščena iz Grgarja na jednorazrednico v Lokvah, od koder gre učitelj Karol Filipič v Višnjevik.

Benedik — pobegnil. Notarski pisar Benedik, ki je imel posebne zveze z velikolaško posojilnico, oziroma z njenimi strankami — je pobegnil. Užival je posebno naklonjenost gotovih oseb, ki so mu dale potrebno prostost. Drugi teden se bodo prodajale njegove premočnine, katere je zarubila oškodovana — posojilnica. Kdor hoče imeti kak spominek na tega pristnega liberalca uzor-moža, si kupi lahko kak prstan ali uro.

Na shodu v Središču je bilo 1500 zborovalcev. Poleg dr. Ploja in dr. Rosina je govoril tudi poslanec Spinčič.

Gledališko sabavo na korist družbe sv. Cirila in Metoda ter dijaške kuhinje v Kranju je priredila v nedeljo, dne 24. t. m. mladina v Podbrezjah na Gorenjskem bivajočih letoviščarjev. Mlade igralke in mladi igralci so igrali Stritarjeva dramatična prizora »Prijatelj« in »Pravdarja«, proizvajali s petjem burko »Podbreška vojaka« in »Zvonik sv. Marke v Benetkah«, plesali kolo po napevu hrvaške nar. pesmi »Setao se junak mlad« ter peli več narod. pesmi. Veselico so počastili s svojo navzočnostjo gosp. drž. poslanec Jožef Pogachnik iz Podnarta, g. okrajni glavar Alfonz Pirc, g. cesar. svetnik župan Savnik iz Kranja, g. monsignor prof. Tomo Zupan z Okroglega, domači g. župnik Mihael Koželj in poleg domačih Podbrežčanov več gostov iz bližnje okolice. Cistega dohodka je bilo 128 kron.

Spomenik cesarju Jožefu bodo prihodnjo nedeljo odkrili v Radgoni.

Učiteljski veteran. 94letnico bo obhajal v septembru vpokojeni učitelj g. Andr. Turk v Št. Vidu pri Zatičini. Ravno pred 70 leti je pričel svojo učiteljsko službo v Trnovem v Ljubljani. V letu 1870 je stopil v stalni pokoj. Duševno in telesno je starček primeroma še dokaj krepak.

Umrj je v Marebergu grajščak in trgovec g. Andrej Suppanz v 43 letu svoje dobe. V Rogatcu je umrl trgovec g. Jožef Drobnič, star 57 let.

Bolnica usmiljenih bratov v Gorici je vsa prenovljena. Prijor dr. Heilinger jo je uredil po najnovejših zdravstvenih izkušnjah, tako da se lahko kosa z vsako moderno bolnico. Stroški za prireditve operacijske dvorane znašajo 6000 K.

Reka rabi — dvanajst milijonov. V kratkem se bo posvetoval reški občinski svet o najetju posojila 12 milijonov, s katerim hočejo konsolidirati stare dolgeve in izvršiti več nujno potrebnih javnih del.

Samomor starčka. Dvainsedemdesetletni Tomaž Franciškovič, umirovljen pilot, je skočil v Višnjevici pri Reki v vodnjak. Prišli so požarni bramborci s Sušaka z lestvami, a ga niso mogli rešiti. Pravijo, da se mu je zmešalo.

Avtomobil mesto izvoščkov in tramvaja. Na Reki se je osnovala delniška družba, ki bo uvedla avtomobilski promet. Na dveh progah: Reka-Pečine in Reka-Opatija Ika Lovrana bo reden avtomobilski promet. Na enem avtomobilu bo prostora za 6—24 ljudi. Družba je že dobila koncesijo od obeh vlad.

Samomor v ječi. V koperski ječi se je obesil v petek 23letni kaznjenc Vincenc Facchinelli iz Civezzana na Tirolskem. Pokopali so ga na tamošnjem pokopališču. Facchinelli bi bil končal svojo kazen meseca avgusta prihodnjega leta. Vzrok samomoru ni znan.

Zblaznel je v Mariboru pekovski pomočnik Pongračič iz Varaždina.

Gibanje mej tržaškimi trgovskimi pomočniki. Uslužbenci trgovine na drobno v Trstu so imeli shod, na katerem so se posvetovali o zahtevah glede zboljšanja svojih razmer, katere zahteve bodo stavili svo-

jim gospodarjem. Na shodu so sklenili enoglasno, da se stavijo gospodarjem trgovin sledeče zahteve: 1. Trgovine naj bi se odpirale zjutraj ob 8. uri in zapirale zvečer ob 7. uri; za kosilo naj se dovoli uslužbencem dvouren počitek. 2. Popolni nedeljski počitek. 3. Vsak uslužbenec naj bi tekom poletja dobil 15dnevne počitnice.

Rimske izkopine. Iz Pulja poročajo, da so izkopavanja na mestu, kjer je nekoč stalo rimsko mesto Nesactium, imela velik uspeh. Našli so sledove rimske vojne ceste, dobili so stare grobove, denarja itd. Izkopavanje se nadaljuje.

Radi lovske tatvine so aretirali župana Jakoba Beryhoferja iz Hala na Gorenjem Štajerskem.

Zveza slovenskih pevskih društev se baje ustanovi pri pevski slavnosti dne 7. sept. v Ptuj.

101 odklovanje je dal nemški cesar Lloydom uslužbencem. Kakor znano, je bil parnik avstrijskega Lloyda »Nadvojvoda Fran Ferdinand« pripeljal iz Kitaja tisti nemški batalijon, o katerem se je toliko pisalo in govorilo.

Kako so smešni! Lahki se sklicujejo vedno na od njih sestavljeno statistiko, kadar hočejo dokazati čisto laški značaj tržaškega mesta. Dobro. Oni trde celo, da je ta statistika le njim na škodo. Tudi to jim verujemo, ker po njih lastni statistiki je v Trstu vsak tretji Slovenec volivec, a šele komaj vsak peti najsti Lah! Po njih lastni statistiki je nadalje tudi šolski pouk ta: Na vsakih 6 Slovencev v Trstu in okolici pride po 1 šolski otrok, a na vsakih 12 Lahov pride še le po 1 učenec. Nikakor se torej ne čudimo, če že jočejo laški listi, da je v Trstu premalo laških šol. Ali naj nam le pridejo še enkrat s trditvijo, da mi ne stojimo na isti visocini omike, kakor Lah, ko jih po njih lastni statistiki kar še enkrat toliko prekašamo!

Samomor delavke. Blizu pokopališča v Peravi pri Beljaku je te dni skočila v Dravo 52letna delavka Ana Rabič, pristojna v Dovje na Gorenjskem. Trupla še sedaj niso našli.

Pri streljanju ponesrečil se je 23. t. m. v Nevljah 19letni delavec Fr. Kotnik. Možnar se mu je razpočil ter mu odbil palec in kazalec na desni roki. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Shod avstrijskih zdravnikov se vrši v dneh od 6. do 10. sept. v Črnovicah. Ljubljansko zdravniško zbornico bo zastopal g. primarij dr. V. Gregorič.

Kača pičila vola. Minoli teden je posestniku Fr. Udoviču v Črmošnjicah poginil vol, ker ga je na paši pičila kača v ustnico.

Most čez Savo pri Zagorju par sto metrov pod postajo so začeli te dni graditi. Obrežni zid bo iz betona, most železen. Vezal bo župnije St. Jurij, Dobovec in Polšnik z železnico in Zagorjem. Morda se bodo sedaj slavna županstva kaj bolj potrudila za popravo občinskih cest. Treba pa bo misliti tudi na cesto ob Savi do Litiije, ker zdaj se iz Zagorja z vozom skoro nikamor ne pride.

Ameriške novice. Dva osebna vlaka trčila. Na železnici Milwaukee and St. Paul je blizu Rhodesa, Ja., dne 6. t. m. popoldne z delavci napolnjen osebni vlak trčil ob drug osebni vlak. Sunek je bil tako močan, da sta se razbili obe lokomotivi. Ubita sta oba strojevodja ter devet drugih delavcev, ranjenih pa nad 20 delavcev. Izmej obojga drugega vlaka ni nihče ponesrečen. Nezgode je kriv vlakovodja. — Roparji napadli vlak. Blizu Marcusa, Ill., so isti dan roparji napadli osebni vlak. Ekspresni voz so razstrelili z dinamitom ter odnesli okrog 2500 dolarjev. Dva lopova sta prisilila vlakovodjo, da je ustavil vlak. Enega roparja so ustrelili, drugi so ušli. — Konvencije zveze katol. društev se je v Chicagu udeležilo nad 600 delegatov, mej temi dva škola. — Strela udarila v zvonik. V zvonik cerkve sv. Martina v Toweru, kjer župnikuje č. g. A. Smrekar, je udarila strela in ga takoj užgala. Skode je 25.000 dolarjev. — Petnajst kaznjencev pobegnilo je iz kaznilnice v Nashville. Z dinamitom so razstrelili v zid luknjo, pri čemer je enega beguna ubilo.

30.000 kron znaša glavni dobitek oloomske razstavne loterije. Opozarjamo, da bo žrebanje nepreklicno dne 25. septembra 1902 in da bodo dobitke vlagatelji po odtegnjenih 10% izplačali v gotovini.

Ljubljanske novice.

Nedeljski počitek je nekaterim trgovcem v Ljubljani nakrat zbil iz glave vsobodomiselnosti. Isto se godi v »Narodom«. Na delu lista je zapisal včeraj nerodno poročilo »Narodnogospodarskega vestnika«, da je odprava nedeljskega dela sedaj na Avstrijskem neizvedljiva. O nekaterih trgovinah pravi: »Odvzemite jim nedelje, pa jim vzamete obstanek«. To svojo trditev hoče podpreti s tem, da ravno v nedeljo okolica kupuje v Ljubljani. To mnenje se da izpodbiti s tem, da imajo okoliščini vedno toliko opravkov v Ljubljani, da nakupujejo lahko tudi drug dan. Ravno v nedeljo dopoldan hodijo ljudje v domače župnijske cerkve k maši, in jih ni toliko v Ljubljani. Oni, ki hodijo k maši v Ljubljano, so pa med tednom tudi tolikokrat tukaj, da lahko nakupijo, česar jim je treba. Odredba glede nedeljskega počitka je izšla. Mislimo, da se vlada ne bo hotela blamirati in pustiti, da se njena naredba prezira. Vlado odredbe se menda izdajajo za to, da se respektirajo. In tako mora biti sedaj tudi v nedeljskim počitkom v Ljubljani! Privoščite izmučenim trgovskim pomočnikom en dan v tednu počitka! Cujemo, da pripravljajo ljubljansko delavstvo za eno prihodnjih nedelj veliko manifestacijo za nedeljski počitek v slučaju, da se trgovine ne zapro tako, kakor določa vladni odlok.

Vožnja v svet na ukradenem kolesu. Rudolf Pirkovič, 20 let star, rojen pri sv. Andreju v Gradcu, pristojen v Mezirje v celjskem okraju, bivši dimnikarski vajenec, v zadnjem času delavec pri gugalnicah v Lattermannovem drevoredu, si je prve dni tekočega meseca izposodil pri mehaniku Ernestu Speilu kolo »Tribuna« in se je z njim odpeljal. Vrnil se še do danes ni, pa se menda tudi ne bo. Kolo je vredno 140 kron.

Zgubila je služkinja Marija Jančar v Strelških ulicah zlato brožo, v kateri je manjkal kamenček.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo priredi dne 7. septembra t. l. pri »Novem svetu« veliko društveno veselico, na kar se opozarjajo vsi prijatelji društva. V to svrhu piše se danes kegljanje na dobitke pri »Novem svetu«, 1 serija 5 lučajev stane 20 h., I. dobitek 30 K v zlatu, II. dobitek 20 K v zlatu, III. dobitek 15 K, IV. največ vseh 9 5 K in V. šaljivi dobitek. Kegljanje prične se danes in vsaki dan ob 7. uri zvečer. Obširnejša poročila in vabila se razpošiljajo v najkrajšem času. Za odbor Jakob Accetto, načelnik.

Surovest. Včeraj popoldne je na cesti pred južnim kolodvorom Gašper Mlinar, hlapec »pri Maliču«, konja neusmiljeno suval s skornjem v trebuh in ko ga je na pritožbo občinstva policaj na njegovo nečloveško početje opozoril, se je še nad tem hudoval. Upamo, da zaradi tega ne boe odšel kazni.

V Ameriko je odšlo včeraj skozi Ljubljano 92 oseb, večinoma kmetov. Policija je na kolodvoru prišla mladeniča, ki je tudi hotel iti si iskati sreče čez morje, pa še ni bil izpolnil vojaške dolžnosti.

Burski vojak v Ljubljani. V Ljubljani se mudi bivši član tukajšnjega nemškega »Turnvereina« R. J. Remy, ki se je kot meščan pretorijiski bojeval za prostost Burov, mej katerimi je že 20 let, a je bil ujet. Angleži so ga peljali na Ceylon. G. Remy se vrne v Transvaal.

Spomin na plesno veselico. Na glavi je bil poškodovan v nedeljo ponoči na plesu in veselici v gostilni Jerneja Jeleniča na Zaloški cesti čevljarški pomočnik Jakob Semrov, stanujoč v Japljevih ulicah št. 3. Hlapec Peter Premru, s katerim sta se bila sprla, mu je vrgel prazen vrček v glavo.

Hiša na dražbi. Hiša št. 14 v Strelških ulicah pride z gospodarskimi poslojji dne 11. sept. t. l. na dražbo. Vsklicna cena je 16.000 K, cenjena je na 32.000 K.

Licitacija vojaških konj bo na Selu dne 31. avgusta.

Prvi kaznjenc umri v novi justični palači. Le par dni po preselitvi, 24. t. m. je umrl v novi justični palači prvi kaznjenc Ant. Vitez, star 44 let.

Fantje mej hruškami. Čevljarški vajenec Pavl Primc, stanujoč na Ambroževem trgu št. 6, je bil včeraj popoldne na vrtu Elizabetne otroške bolnice zasačen, ko je v družbi še dveh drugih fantov kradel hruške. Poklicali so policaja, ki je vzel Primca seboj in ga podučil, da je sadje krasti ne samo greh, nego tudi kaznjivo dejanje.

Cirkus Enders priredi danes zvečer ob 8. uri otvoritveno predstavo. Cirkus je postavljen v Lattermannovem drevoredu.

Ljubljanski veteranci se prihodnjo nedeljo v velikem številu udeležijo slavnosti blagoslovljenja zastave veteranskega društva v Kranjski gori.

Divja konja. Včeraj okoli 8. zvečer splašala sta se na sv. Petra cesti v Ljakerški voz vprežena konja Ljakerja Jožeta Moserja s Stranske poti št. 15. Konja sta stala pred hišo št. 48, ko je pripeljal mimo neki kmet in udaril z bičem po konjih, na kar sta se splašala in zdirjala naprej. Pri Resljevi cesti je skočil pred konja g. Emerih Stricel, z namenom, da bi ju ustavil, toda konja sta ga podrila in Stricel je padel tako, da sta šli dve kolesi čez njegovi nogi. Poškodoval se je neznatno. Konja sta dirjala naprej. Pri hotelu »Lloyd« sta zadel z vozom ob kamenit steber in se ustavila. Prejel ju je Jožef Golobič, hlapec pri Globočniku v Kolodvorskih ulicah št. 7. Konja sta na nogah pobita. Na vozu ima Ljaker Moser škode nad 100 kron.

Na Kongresnem trgu in ne na Turjaškem se nahaja delavsko konsumno društvo, kjer naj se oglašajo radi obeda in vožnje udeležniki nečlani za božjepotni izlet na Zalošino goro. Oglašila sprejema drage volje tudi g. Brus pred škofijo. Na oglašila, ki ne dojdejo do četrtke zvečer, se privedelji ne morejo ozirati.

Izpred sodišča.

Nepoboljšljivo tat je Tomaž Pretnar, dninar iz Spod. Gorij, kateri je bil radi prestopka in hudodelstva tatvine opetovano, enkrat že s 13 mesečno ječo kaznovan. Ponoči dne 28. maja t. l. ukral je v Bohinjski Bistrici srebrno uro z verižico in tolarjem, dne 3. junija t. l. v Boh. Bistrici eno suknjo in hlače, ravno istega meseca na Hrušici dve srebrni uri in verižice z obeskom, 8. julija t. l. na Biejski Dobravi iz neke zaklenjene hiše srebrno uro in verižico, 4 prstane in eno malo uro; torej v skupni vrednosti 135 K. Sodišče mu je prisodilo 15 mesecev težke z enim postom vsak mesec poostrene ječe, obenem pa tudi izreklo, da se obsojenec po prestani kazni postavi pod policijsko nadzorstvo.

V Ameriko je odšel ne da bi zadostil svoji vojaški dolžnosti Stefan Brezovar iz Brezje; k temu so mu pripomogli njegov brat Janez Brezovar, posestnik France Dežman in Janez Mlakar s tem, da so mu preskrbeli denar za vožnjo in potni list. Obsojen je bil Janez Mlakar na 3 tri dni z 1 postom poostrenega zopora in v denarno kazen 5 K. Janez Brezovar in France Dežman sta pa bila od zatožbe oproščena.

Očetno ksilno pil. 85letni ovčar Jakob Belavec je bil že vsled svoje visoke starosti bolj slaboumen. Dne 3 t. m. prišel je na pašnik blizu Nemške vasi k 18 let staremu dninarju Matiji Lučič in tega tovarišu Antonu Peščica. V uti zagleda mali sodček, napolnjen z vodo mešanim jesihom; ker je bil žejen, pil je nekoliko od te tekočine, kar mu je tudi ugajalo. Matija Lučič mu pa še ponudi, akoravno mu je to njegov tovariš zabranjeval, steklenico, napolnjeno z očetno kislino. Jakob Belavec prime za steklenico in napravi iz nje nekaj požirkov. »Ta je pa huda«, izrazil se je Belavec ter se prišel z rokama drgniti po trebuhu, postajal je vedno slabejši in je drugi dan vsled tega umrl.

Sodišče je obsodilo Lučiča zaradi pregreška zoper varnost življenja na dva meseca s postom vsacih 14 dni poostrenega zopora.

V Ameriko so hoteli pobegniti, da bi se odtegnili vojaškemu naboru, Kump Matija iz Dol. Bukovec, Kastelic Janez iz Stupiške fare, Janez Gazovoda iz Kandije in Jernej Gorjup iz Mirne. Sodišče je prvega od obtožbe oprostilo, obsodilo pa Kastelica in Gazovoda vsacega na deset dni zopora in 10 kron denarne kazni, Gorjupa pa na štirinajst dni zopora in na 10 kron denarne kazni.

Obetu s puško grozil je posest. sin Matija Remškar iz Brezja pri Dobravi. Obtoženec je delomrzen človek in pijandevanju udan ter jezen na očeta, ker mu ta noče posestva izročiti oziroma dote izplačati. Njegov oče je priden in varčen gospodar in velik nasprotnik pijandevanja. Pretekli mesec se je Matija Remškar zopet sprl s svojim očetom, zamahnil z vilami po njem, ne da bi ga bil zadel, potem zagrabil puško in grozil očetu, da ga boe ustrelil. A tudi proti svoji sestricini se je izrazil, da boe še nočjo očeta in mater »ferderbal« — na kar sta bila starca v takim strahu, da se nista upala prenočiti pod domačo streho. Obdolženec se zagovarja s pijanostjo, kakor tudi s tem, da je bila puška prazna in da je hotel na ta način le svoje stariše vstrašiti. Sodišče mu je priznalo 6 tednov težke ječe, poostrene z 1 postom vsacih 14 dni.

200 K je vsel iz zaklenjene omare Janez Tomše iz Mrzlevasi pri Catežu svojemu gospodarju v Spod. Šiški, pri katerem je za hlapca služil, potem pa si kupil bicikel. On sam je pravil nekemu drugemu hlapcu, da je bankovec za 200 K si prilastil, in da od očlega denarja sedaj nima več kot 16 kr. Ker je bil obdolženec že zaradi enačega dejanja enkrat kaznovan, obsojen je bil na 1 leto težke ječe poostrene z 1 postom vsak mesec.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Smrt pred posteljo. Sodnika občine Feregyörös Vasula Zsurkucza je te dni nekdo ustrelil skozi okno v trenutku, ko se je sodnik spravljal spat. Sodnik je bil takoj mrtev. — **Soproga Voborilova.** Žena nedavno obešenega roparskega morilca Voborila je te dni povila sinčka. Sedaj ima dva otroka, ki sta na tako grozen način zgubila svojega očeta. — **Afera ple-salke Tihany** je prišla v nov položaj. Njen zagovornik je pričel dokazovati, da je Tihany bila soproga znanega državnika Sturdza in da vsled tega ne more biti niti od avstrijskega, niti od ogrskega sodišča zasledovana. Zagovornik zahteva, da jo takoj izpusté. — **Odškodnino za zamudo v vlakov daje pensilvanska železnica.** Uprava te železnice jamči potnikom, da pridejo v 20 urah iz Filadelfije v Cikago. Ako ima vlak dve uri zamude, dobi vsak potnik 2 dolarja odškodnine, ako se zamuda še bolj raztegne, je odškodnina večja. — **Požrtvovalna soproga.** Nek pisar berlinske gledališke agenture si je na vsi moč prizadeval ustanoviti samostojno gledališko agenturo, a za to mu je nedostajalo denarja. Te dni je skočila v vodo njegova žena. Pri utopljenki so našli pisno, v katerem naznanja, da se je utopila, da bo mogel mož s pomočjo njene zavarovalnine ustanoviti gledal. agenturo. — **Protestantovska svetovna konferenca** zboruje v Kristianiji. Udeležnikov je 2000. Iz inozemstva je prišlo 600 delegatov. — **Za Krügerjeve spomine,** kateri so še na papirju, se je pogajalo 27 največjih knjigotrnice sveta. Kljub velikanskim svotam, katere so ponujale ameriške knjigotrnice, je dobila založbo Krügerjevih spominov neka južnonemška trdnica. — **Starček na strehi.** Znani nemški verz o starčku na strehi se je vresničil te dni v Berlinu. Na neko hišo v Berlinu je zlezal 82letni starček z namenom, da skoči v globočino. Na strehi se je pa premislil in je obsedel gori, ker ni mogel ne naprej, ne nazaj. Prihiteli je morala požarna hramba, ki je starčka rešila iz kritičnega položaja. — **Krvnik na avtomobilu.** Pariški krvnik Mr. Deibler se je pričel voziti na avtomobilu. Mož se vozi tako nerodno, da je povozil že 4 osebe. — **Osem poljskih listov** je zgubilo tek. leto v Nemčiji postni debit. Ti listi so: »Czas«, »Nova Reforma«, »Przeglad«, »Wszzechpolski Djabek«, »Dziennik Polski«, »Tekas«, »Gazeta Narodowa«, »Kraj«. V Nemčijo ne smejo dve leti. — **Francoske redovnice** na Angleškem. Angleška kraljica je že drugič obiskala francoske redovnice benediktinke, ki so se naselile v Cowesu. To pot jo je spremljal kralj. Na Angleškem se korej ne boje, da bi redovnice uničile državo. — **Parademars v vodi.** Ko je nedavno nemški cesar obiskal Düsseldorf, je mimo njegove ladje priplaval polnoštevilno ondodni plavalni klub, ter mu zaklical iz vode »Gut Nass! Hurra!« Nato so moške plavalci naprej pojoč v vodi »Die Wacht am Rheine«. Nemški cesar je to, res nekako čudno ovacijo, z zadovoljstvom gledal. — **450letnica Leonarda da Vincija,** slavnega slikarja, se praznuje letos. — **Shod avstrijskih ognjegascov** bo 7. septembra v Solnogradu. — **Proti izseljevanju** namerava hrvaška deželna vlada predložiti meseca septembra hrvaškemu saboru načrt postave. Na Sušaku boe osrednja pisarna za izseljevanje. Ta pisarna bo imela podružnice po raznih hrvaških mestih. Tako se boe omejiti »delovanje« agentov. Ogrska vlada pripravlja sličen načrt. Obe vladi bodeta tudi znatnejše zastražili meje. — **Trafikantje** proti kolportazi. Tobačnim trafikantom se ve ni prav, da bo prosta kolportaza. Pri prodaji listov z gube znaten zaslužek. Radi tega dunajski trafikantje pripravljajo shod trafikantov. — **Velike planinke** so utrjali na Monte Cadini. Planinke merijo v premeru 11 cm. in imajo 24 cm. dolgo steblo. — **Staromestni stolp** v Pragi bodo natančno preiskali, ker nekateri trdijo, da je radi novih kanalov v nevarnosti. — **V Monte Carlo** se je obe-sil Braziljanec De Gomittas in Sanderos, ko je zaigral vse svoje premoženje in tudi znaten del premoženja svoje neveste. — **Vrednost lepe roke.** Pariška tramvajeka družba je bila te dni obsojena, da mora izplačati vdovi Incult odškodnino 20.000 frankov, ker je nek družbin voz prevrnil kočijo gospe Inault in se je pri tem gospej odrila koža z leve roke. — **Tlak iz raztopljene granita** so pričeli napravljati v New Yorku. Mraz in mokrota nimata na ta tlak nobenega vpliva. — **Stanje setev na Ogrskem.** Turščica se je poboljšala tu pa tam vsled nastopivšega dežja. Nade do žetve so pa na sploh neugodnejše v primeru z lanskim letom. Krompir kaže večinoma dobro. Vrtnarski pridelki in sočivje so se poboljšali. Zelje kaže lepo, leča in ajda sta zadovoljivi. Za tobak so do bro došla zadnja vodovja. Repa je deloma dobra, deloma zadovoljiva. Nade glede trte

niso zadostno zadovoljive. — **Angleški parnik se potopil.** V roški luki se nahajajočega parnika »Jokai« kapitan je še le sedaj naznanil, da je trčil meseca junija v bližini Vincenza z angleškim parnikom »Konsul Kästner«, ki se je potopil. Tri osebe so utonile. — **Vol v lekarni.** V Pulju je prilomastil v lekarno Rodinis vol. Radovedno je ogledoval nekaj časa neznan mu kraj, potem je pa pometal s pulta vse, kar je bilo na njem. Predno se je mogel spraviti nad lončke in steklenice po omarah, se je posrečilo, spraviti ga vun. — **Samo-mor Romaina Daurignac.** Nekateri listi poročajo, da so pri Brestu našli truplo brata sleparice Humbertove, Romaina Daurignaca, ki se je utopil. — **Poneverjenje** so zasledili v sirotišnici v Temešvarju. Poneverjena svota znaša 2 milijona kron. — **Smrt v ognju.** V Koritni na Hrvaškem je kmet Jožef Malinovski zažgal svoj hlev. Ko je hlev gorel, skočil je v ogenj in si na tako grozen način končal življenje. — **zimsko sunce,** izvirna drama Viktorja Casz, boe prva letošnja predstava na hrvaškem deželnem gledališču v Zagrebu. Igrali jo bodo prvič prihodnji terek. — **Radi 231 telesnih poškodeb** je stal pred sodiščem v Laubanu nek korporal. Dobil je samo pet mesecev zopora. — **Urednik slovaških »Narodnih Novin,«** g. Josip Škultety, v Turčanskem sv. Martinu, je moral te dni nastopiti enomesečen zapor. — **Nova iznajdba.** Gospod Nikolaj Radulović, uradnik »dioničke pivovare« v Zagrebu, je izumil nov stroj za napravo kristalnega leda. — **Iz Mannheim a** se poroča, da se je po katoliškem shodu udeležilo slovesnega obhoda precej nad 170 družtev z 20.000 člani. — **Velika tovarna pogorela.** Največja tovarna mineralnega olja na Ruskem, tovarna Perenz v Nižni Nowgorodu, je do tal pogorela. Skode je do 1 1/2 milijona rubljev. — **Roparski morilec.** Kmet Mita Ljubović ki je umoril in oropal posestnika Stefanovića, je pri sodni razpravi, kakor se poroča iz Belgrada, pripoznal, da je izvršil še pet roparskih umorov. Sodišče je razsodilo, da bo morilec ustreljen. — **Hotel pogorel.** Iz Berna se poroča, da je znani »hotel Stern« v Seewenu popolnoma pogorel. Letovičarji so rešili samo svoje življenje. — **Umrla je** v Milanu slavna pevka Tereza Stolz. — **Zanimivo pravdo** ima skladatelj Leoncavallo proti listu »La Sera« v Milanu. List ga je obdolžil, da mnogo godbe in libreta njegovih oper ni njegovo delo, ampak da Leoncavallo plačuje, da mu drugi to izdelujejo, on pa da da samo ime. — **Prijazen nemški pevec.** Ko je württembergski posebni vlak vozil k pevski slavnosti v Gradec, je pri Solnogradu nek nemški pevec vrgel prazno steklenico skozi okno v trenutku, ko je mimo privozil brzovlak. Steklenica priletela je v brzovlakovega vlakovodja, ki je bil ranjen. Zveza württembergskih nemških pevcev mora sedaj plačati vlakovodju odškodnino. — **Zopet nesreča** v gorah. Prokurist Czerny z Dunaja in njegova soproga sta se ponesrečila v gorah v bližini Schladmng. Czerny se je pri padcu nevarno pobil, istotako njegova žena. — **Pet otrok utonilo.** V morskih toplicah Filey na Angleškem je igralo pet otrok v pesku, ko je nastopila plima. Valovi so zagrnlili vseh pet otrok in jih odnesli. — **Mlatilnica** se je razletela. Lokomobilna mlatilnica se je v Rennesu razletela. Ubite so bile pri tem štiri osebe, štirinajst oseb je pa ranjenih.

Vesela dogodka pri kronanju. Podkralj indijski lord Kadogan je nesel baldahin nad kraljico in še trije drugi pari. Ko je dokončal svojo funkcijo, se je pomikal nazaj, ne da bi se obrnil, ker ni hotel hrbiti kazati kraljici. Pri tem se mu je zgodila ta nesreča, da je zgrešil svoj sedež in namesto na njega se je vsedel z vso težo na tla tako, da mu je kar krona pala raz glave. — **Lord Crasford** je ves utrujen zaspal pri kronanju in pri tem mu je iz roke padla težka palica, katero je držal kot državni škotski »konstelator«; palica je padla na glavo markiza Winchesterskega in mu je iz glave porinila krono. Oba sta bila vsled ropota zelo presenečena in ostali ljudje niso se smeli in mogli še nasmejati zaradi utrujenosti pri slavnostnih obredih.

Prebivalstvo v Pragi se zelo množi. V letu 1869 je živelo v Pragi 170.112, v letu 1880 180.122, v letu 1890 188.287 in slednjič v letu 1900 pa 215.713 ljudi.

Francoske zmešnjave. »Hlas Nar.« piše: Brzojavna poročila naznanjajo zopet ime novega visokega častnika, ki se je ustavil in ni hotel francoski vladi poslati pomoč proti nunam. Tako ravnanje se tedaj razširja in je iz njega razvidno, kako dvomljive vrednosti so državniki koraki glede samostanskih šol. Posnemanje takih gledanikov, ki se ustavljajo francoski vladi, je za druge tem bolj zapeljivo, ker ga občinstvo z veseljem pozdravlja. Tako se po Franciji nabirajo darovi za polkovnika v St. Reymu, da se mu pripravi rešitev; ob enem se napravlja za njega adressa, ki bo stela na tisoče imen hvaležnih Francozov. Ta polkovnik je v za-

poru v Port Louis, kar je še zato zanimivo, ker je bil tukaj tudi Ludovik Napoleon, poznejši cesar, ko se mu je prvi poskus leta 1886 ponesrečil.

Celo leto zima. Vas Mittenwald na Bavarskem leži zelo visoko nad morjem in je zato zelo mrzlo podnebje v tem kraju. Reklo se je: „V Mittenwaldu imajo 1/2 leta zimo in 1/4 leta poletje!“ Letos pa je drugače; komaj je skopnil stari sneg, je zapadel zopet novi in domačini pravijo: „celo leto 1902 imamo zimo!“

Kraljeva kapa. Ako bi se kralj Edward hotel strogo ravnati po ceremonielu, bi moral 8 dni nositi platneno kapo, ker je bil na glavi maziljen z oljem. Osmi dan bi moral to kapo še le edenagl. škofov sneti in umiti kralju glavo. Zadnji kralj, ki se je po tej stari navadi ravnal, je bil Jurij IV.

Novi umetnik v postu. Succu in Tanner sta dobila naslednika, in sicer 25-letnega Jeena Marina, ki se je od mladosti vadil v tem, da se je postal. Kadar nastopi kake stavo, tedaj si da pripraviti praprosto kosilo in se da zapreti v trugo, ki ima stekleno pokrivalo in luknjico zaradi zraka. Tukaj leži, kadi smodke, spi in ne je celih deset dni. Potem ne je koj, ampak tri dni zaživa le juho. On trdi, da za človeka, ki ne pije opojnih pijač, tak post ni nič po sebnega.

Obisk visokih šol v Avstriji. Ministerstvo za uk in bogočastje je ravnokar izdalo ikaz dijakov na vseh 8 univerzah, ki se nahajajo v deželah zastopanih v držav. zboru, za l. 1902. Slušaštev je bilo 15.684; med temi je 1138 bogoslovcev, 8658 pravnikov, 2470 medicincev in 4310 filozofov. Žensk je obiskovalo 29 pravniško fakulteto v Gradcu, medicinsko pa 11 in sicer 2 v Pragi in 9 v Krakovu in filozofin je bilo 327. Ako se oziramo na posamezne univerze je bilo razmerje sledeče:

	bogoslovcev	pravnikov	medicin.	filozof.
Dunaj	291	2983	1278	1541
Inomost	287	296	194	197
Gradec	86	801	248	325
Praga nem.	48	650	231	330
Praga češ.	130	1867	290	848
Lvov	146	1009	90	335
Krakov	114	641	139	611
Cernovice	36	371	—	111
Olomuc	186	—	—	—
Solnograd	60	—	—	—

Ker pa so v prvih številkah redni in izvanredni slušaštev in špeciranje je zopet od 31. maja 1902, se nekoliko prve številke od drugih razločujejo, toda v obče dajejo le kakor prve številke tako tudi druge nekako splošni pregled visokih šol v Avstriji.

Politiška usluga. Od onega časa, ko je car Nikolaj obiskal Francijo in predsednik Emil Loubet zopet Rusko, je prišlo v navado, dajati francoskim otrokom ime Nikolaj in ruskim otrokom ime Emil, dasiravno ta imena so bila poprej kakor na Ruskem, tako na Francoskem neznana. Loubet razun tega dobiva prcnje ruskih trgovcev in uradnikov, da naj bo za botra pri kratu in dovoli, da se na njega ime krsti. Loubet privoli vsaki prošnji in pošlje vsakemu isto darilo: ruski križec v zlatu na zlati verižici.

Kam se bo zlato zgubilo. Amerikanski zobozdravniki, ki plombirajo slabe zobe, potrebujejo na leto 800 klg. zlata v vrednosti 2 1/2 milijona frankov. Ako bo tako naprej šlo, je preračunal neki zobozdravnik in statistik, da bo za 300 let na ameriškanskih pokopališčih shranjena lepa svota denarja in sicer 750 milijonov frankov, ali ravno toliko, kolikor ga je sedaj v združenih ameriškanskih državah v prometu.

Društva.

(K predstavi) vabi Marijina družba na Brezovici v nedeljo, dne 31. avg. 1902 pri „Jakčevcu“ št. 25 ob četrt 4 uri pop. Vpored: Sveta Neža, igrokaz v 2 dejanjih in Pravica se je izkazala, burka v 2 dejanjih. Vatopnina: Sedeži 1.—3. vrste à 60 v., od 4. do 6. vrste à 40 v., stojišče 20 v. Čisti dohodek je namenjen za družbeno bandero. Z ozirom na to se preplačila hvaležno sprejemajo.

(Odbor Slovenskega pevskega društva v Ptuj) usoja si uljudno opozarjati p. n. pevke, pevce in prijatelje društva, da se dan koncerta t. j. 3. septembra t. l. bliža, ter vabi s prisrčno prošnjo, da se blagovole prav mnogobrojno udeležiti. Kdor želi prenočiti, naj se blagovoljno že poprej oglasi pri odboru. Castite pevke in pevce prosimo, da blagovoljno prinese note seboj. Društva oziroma pevke in pevci naj blagovole naznaniti, kateri nameravajo tekrovati. Na veselo svidenje! Skupna pevska vaja za Ptuj in Ormož bo v sredo 3. septembra ob 6. uri zvečer v Narodnem domu. Odbor.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.
Za Jeranovo dijaško mizo: Neimenovan dobrotnik M. T. 20 K.

Za Salezijance: Neimenovan dobrotnik M. T. 16 K.

Za trapistovski misijon v Marianhillu: Neimenovan dobrotnik M. T. 16 K.

Za najpotebnejše misijone: Neimenovan dobrotnik M. T. 60 K. Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 26. avg. Nagodbena posvetovanja med obema minist. predsednikoma in prizadetimi ministri se bodo nadaljevala začetkom prihodnjega tedna v Budimpešti.

Litomerice, 26. avg. Dne 21. t. m. se v Bilinu vrši katoliški shod.

Poreč, 26. avg. Župan na Krku je odstopil. S tem hoče protestirati, da bo vsled odredbe škofa dr. Mahniča v stolici na Krku slovanska božja služba. Župnika Lazarina je škof dr. Mahnič pozval k sebi, ker se je izjavil proti slovanskemu bogoslužju.

Neapolj, 26. avg. Sem je došel iz Masave parnik Archimedes, na katerem je nekdo zbolel na bolezn, podobni kugi. Parnik je moral ostati pred luko.

Bern, 26. avg. (C. B.) Italijanski kralj se je danes preko Göschenena odpeljal v Berlin.

Hall, 26. avg. Občinska predstojnika Berghoferja in Franka so zaprli zaradi lovskih tatvin. Franka je hotela bauernbundska stranka Rokitanskega kandidirati pri prihodnjih volitvah za štajerski deželni zbor.

Pariz, 26. avgusta. „Eclair“ poroča, da sestanek nemškega in ruskega vladarja v Revalu nima ugodnega učinka. Na carja je naredil temperament cesarja Viljema jako slab vtisk. Trdi se, da sta se sprla in neprijazno ločila. Pri slovesu je dal nemški cesar s svojega parnika signalizirati ruskemu carju: „Admiral nemškega morja pozdravlja admirala Tihoga oceana!“ Car je dal signalizirati nazaj kratko: „Srečno pot!“

Bruselj, 26. avg. Pri včerajšnji konferenci burskih generalov v Utrechtu je Krüger odstopil kot voditelj Burov. Nato so imeli generali drugo posvetovanje, pri katerem so določili generala Botho za prihodnjega voditelja burske stranke.

Petersburg, 26. avg. K policijskemu ravnatelju v Pereslavlju je prišel v pisarno neki človek in ga je ustrelil.

Umrli so:

24 avgusta Anton Vitez, kaznjenc, 44 let, Sodniške ulice 5, embolie
25 avgusta. Mirko Ferkula, frizerjev sin, 1 1/2 mes., Poljanska cesta 23, črevesni katar.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dni	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavine v 24 urah
25	9 zveč.	735-1	18-6	sr. svzh.	jasno	0-0
26	7. zjutr.	736-2	14-2	brevz.	megla	0-0
26	2 popol.	734-8	26-6	sl. jug	jasno	0-0

Srednja včerajšnja temperatura 17-9, [normale: 17-8]

Zitne cene

dne 25. avgusta 1902.

(Termin.)

Na dunajski borsl:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	6-86	6-87
Rž za spomlad	7-19	7-20
„ jesen	6-16	6-17
Koruzna za jul-avgust	5-49	5-50
„ sept.-oktober	5-50	5-51
Oves za jesen	5-71	5-73

Na budimpeštanski borsl:

Pšenica za oktober	6-60	6-61
Pšenica za april	6-93	6-94
Rž za oktober	5-81	5-82
Rž za april	6-06	6-07
Oves za oktober	5-39	5-40
„ april	5-65	5-66
Koruzna za maj (1903)	5-19	5-20

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-45	7-80
južne žel.	7-25	7-60
Rž	6-35	6-65
Jecmen	5-90	7-25
„ ob Tisi	5-75	7-75
Koruzna ogerska	5-35	5-60
Cinkvan	6-20	6-60
Oves srednji	7-40	7-55
Fizol	—	—

Dunajska borza

dne 26. avgusta.

Skupni državni dolg v notab	101-75
Skupni državni dolg v srebru	101-70
Avstrijska zlata renta 4%	121-65
Avstrijska kronska renta 4%	100-20
Ogerska zlata renta 4%	121-20
Ogerska kronska renta 4%	98-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1785-—
Kreditne delnice, 160 gl.	682-25
London v ista	239-70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-95
30 mark	23-41
30 frankov (napoleondor)	19-07
Italijanski bankovci	94-30
C. kr. cekini	11-26

Izurjena prodajalka,

zmožna slovenskega in nemškega jezika in da zna šivati, s stanovanjem in hrano ter plačilo po dogovoru se takoj sprejme.

Pismene ponudbe se takoj sprejmejo do 30. t. m. Ljubljana postrest. N. N. št. 100. 1003 1-1

Čuršt deček

14-16 let star, kateri ima veselje do mlinske obrti, se sprejme v mehanični mlina Jakoba Travna na Glincih pri Ljubljani 1004 3-1

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznani najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo bledi. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Francišanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-4

Gramofon

Je najboljši in najglasnejši govornilni stroj na svetu (s trdimi ploščami.) 846 (24-18)

➔ **Automate** ➔
za gostilne
prodaja (tudi na obroke) do največjih in najfinjših

Rudolf Weber,
urar v Ljubljani,
Start trg šte. 16

Razpis.

Posojilnica v Gornjem gradu bode prihodnje leto zgradila večjo dvonadstropno hišo ter razpisuje zidarsko in tesarsko delo brez gradiva, dalje mizarsko, kamnoseško, kleparsko, lončarsko in slikarsko delo.

Obrtniki naj pošljejo svoje pismene ponudbe do

10. septembra l. 1902 odboru „Posojilnice“.

Načrti so v posojilniški pisarni na ogled.

Fersan-Cacao

FERSAN-CACAO

je železnato redilno in krepilno sredstvo ter kri tvorilno in živce krepčalno, prijetnega okusa in lahko prebavno. — Blagovoli se vprašati zdravnik. 618.50-13
Glavna zaloga za Kranjsko: Jos. Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Žrebanje nepreklicno | Glavni dobitek
25. septembra 1902. | Kron 30.000 Kron

Olomuške razstavne srečke à 1 K
priporoča J. C. MAYER, v Ljubljani. 139-2

Vse dobitke izplačajo zalagatelji po odtegnjenih 10% v gotovini.